

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ivo Pospíšila, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **Mgr. I. B.**, zastoupena Mgr. Lucií Petránkovou, advokátkou se sídlem Fügnerovo nám. 1808/3, Praha 2, proti žalovanému: **Městský úřad Sezimovo Ústí**, se sídlem Dr. E. Beneše 21, Sezimovo Ústí, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 5. 2024, č. j. 63 A 3/2024-59,

t a k t o :

- I. Návrh žalobkyně na vydání předběžného opatření ze dne 28. 5. 2024, jímž by se vlastníku tenisového hřiště na pozemku parc. č. 84/3, k. ú. Sezimovo Ústí, uložila povinnost zajistit, aby tenisové hřiště nebylo užíváno, **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyni **s e u k l á d á**, aby ve lhůtě **3 dnů** od doručení tohoto usnesení zaplatila soudní poplatek za návrh na vydání předběžného opatření ve výši **1 000 Kč**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se u Krajského soudu v Českých Budějovicích (dále jen „krajský soud“) domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v tom, že na základě podnětu žalobkyně nezahájil z moci úřední řízení o odstranění stavby tenisového hřiště. Podle žalobkyně se jedná o nepovolenou stavbu. Krajský soud nepovažoval žalobu za důvodnou, a proto ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[2] Rozsudek krajského soudu napadla žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností, se kterou spojila návrh na vydání předběžného opatření dle § 38 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), jímž by soud uložil vlastníku tenisového hřiště, jehož odstranění se stěžovatelka meritorně domáhá, aby zajistil, že nebude nijak užíváno.

[3] Svůj návrh odůvodnila tím, že její rodina bydlí v bezprostřední blízkosti tenisového hřiště a potřebuje „*mít v domě svůj klid a odpočinek*“. Jelikož krajský soud v napadeném rozsudku konstatoval, že sporné hřiště je řádně povoleno, je tento závěr závazný i pro civilní soud (§ 54 odst. 6 s. ř. s.), a proto se stěžovatelka údajně nemůže domáhat ochrany proti imisím zápůrčí sousedskou žalobou podle § 1013 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Jedinou možností ochrany pohody bydlení je tak podle ní řízení před Nejvyšším správním soudem, včetně vydání předběžného opatření. Hrozící vážnou újmu stěžovatelka spatřuje v tom, že jí spoluvlastněné nemovitosti nemohou kvůli neohleduplnému užívání sporného hřiště sloužit jako důstojný domov pro její blízké – zvláště pro stěžovatelčinu sestru, která se stará o nemocnou 89letou babičku. Nelze podle ní spravedlivě požadovat, aby „*další tenisovou sezónu den co den snášela od rána až do večera obtěžování rázovitým pinkáním míčků a případně nevhodné chování hráčů*“ (navíc jestliže jde o hluk – slovy stěžovatelky: „*nepravidelný a rázovitý ‚BUM ... ticho ... ticho ... BUM ... BUM ... ticho*“). Domnívá se, že pohoda bydlení je základní lidská potřeba, která má vyšší hodnotou nežli volnočasové sportovní vyžití, které mohou tenisté a vlastník realizovat kdekoli jinde mimo zástavbu rodinných domů. Vlastník tenisového hřiště proto vydáním předběžného opatření neutrpí žádnou významnou újmu. Dále stěžovatelka popisuje a fotkami, zvukovými nahrávkami a videi dokládá jednotlivé konfliktní situace, které mezi rodinou stěžovatelky a uživateli tenisového hřiště (popř. jeho vlastníkem) vznikly, a také intenzitu hluku tenisové hry.

[4] Žalovaný se k návrhu nevyjádřil. Vlastníka tenisového hřiště, jemuž měl soud předběžným opatřením uložit povinnost, kasační soud nevyzval k vyjádření, neboť v řízení před krajským soudem neměl postavení osoby zúčastněné na řízení a podle § 38 odst. 2 s. ř. s. si soud vyžádá vyjádření jen je-li to třeba. Kasační soud k tomu neshledal důvod.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] Podle § 38 odst. 1 s. ř. s. [b]yl-li podán návrh na zahájení řízení a je potřeba zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu, může usnesením soud na návrh předběžným opatřením účastníkům uložit něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet. Ze stejných důvodů může soud uložit takovou povinnost i třetí osobě, lze-li to po ní spravedlivě žádat.

[6] Nejvyšší správní soud má pravomoc nařídít předběžné opatření i v řízení o kasační stížnosti (srov. usnesení ze dne 24. 5. 2006, č. j. Na 112/2006-37, č. 910/2006 Sb. NSS). Pro vydání samotného předběžného opatření musí být dle uvedeného usnesení současně (kumulativně) splněny tyto podmínky: „1) podaná kasační stížnost, řízení, o níž nebylo zastaveno, a to zásadně včetně kasační stížnosti mající vady, s výjimkou takových vad, že by z povahy věci bránily o předběžném opatření rozhodnout (např. vada spočívající v tom, že by z kasační stížnosti nebylo zřejmé, jaké rozhodnutí krajského soudu se jí napadá); vadu bránící o předběžném opatření rozhodnout se soud pokusí odstranit, jde-li o vadu odstranitelnou, a pokud se mu to podaří, o předběžném opatření poté rozhodne, jakmile to bude možné; 2) návrh na vydání předběžného opatření; 3) potřeba zatímně upravit poměry účastníků pro hrozící vážnou újmu; 4) podané vyjádření ostatních účastníků k návrhu na vydání předběžného opatření, je-li takového vyjádření potřeba“. Tyto podmínky jsou aplikovatelné i na nyní posuzovaný případ. Jelikož stěžovatelka navrhuje uložit povinnost třetí osobě,

pokračování

musí být podle § 38 odst. 1 s. ř. s. věty druhé splněna také podmínka, že lze uložení takové povinnosti po této osobě *spravedlivě žádat*.

[7] Krajský soud v Praze v usnesení ze dne 17. dubna 2014, č. j. 48 A 12/2014 - 62 uvedl (a Nejvyšší správní soud tento závěr již také aproboval, např. v usnesení ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 As 6/2017 - 75), že *„[u]kládat povinnosti třetím osobám lze předběžným opatřením pouze výjimečně a s ohledem na speciální povahu soudního řízení správního může jít pouze o ukládání povinností, jež jsou podmíněny přezkumem správnosti rozhodnutí a jiných úkonů správních orgánů. Uložení povinnosti třetí osobě tak může spočívat např. v zákazu jiným osobám realizovat práva či vykonávat povinnosti, jež byly deklarovány napadeným rozhodnutím (v důsledku deklaratorní povahy rozhodnutí takový zákaz ze samotného přiznání odkladného účinku podané žalobě pro zúčastněné osoby plynout nemusí). Rozhodující v tomto směru je však přímá návaznost poměrů, do nichž je zasahováno předběžným opatřením vydaným správním soudem na předmět soudního řízení správního, a současně i tím činěný zásah do pravomoci správního orgánu, jehož úkony soud v soudním řízení správním v daném řízení přezkouvává (popř. přezkouvává-li soud úkon, z něž je dotčená pravomoc správního orgánu přímo odvozena).“*

[8] Jak uvedl Nejvyšší správní soud již ve výše citovaném usnesení č. j. Na 112/2006 - 37, účelem vydání předběžného opatření je v obecné rovině *„potřeba zatímne upravit poměry účastníků pro brozící vážnou újmu, aby účel soudního řízení před krajským soudem či Nejvyšším správním soudem (tímto účelem je zamezení správní nezákonnosti, došlo-li k ní, resp. konstatování, že k ní nedošlo) nebyl nevratnými následky stavu věcí, vytvořeného rozhodnutím, zásahem či nečinností správního orgánu, jež jsou vlastním předmětem řízení před soudem ... zmařen.“* Z toho je zřejmé, že soud musí vždy zvažovat, zda je vydání předběžného opatření *nezbytné pro dosažení účelu soudního řízení*, neboť takové opatření ze své povahy vždy zasahuje do práv některého z účastníků řízení či do práv třetí osoby. Obdobnou myšlenku vyjádřil Krajský soud v Ostravě v usnesení ze dne 27. června 2012, č. j. 17 Ad 10/2010 - 137: *„[z]ávažná újma musí mít alespoň základní souvislost s předmětem řízení, ve kterém je vydání předběžného opatření navrhováno.“*

[9] V nyní posuzované věci stěžovatelka podala kasační stížnost a návrh na vydání předběžného opatření, a splnila tedy první i druhou podmínku pro vydání předběžného opatření (viz bod 6 výše). Nejvyšší správní soud však neshledal naplnění třetí podmínky, tedy že je potřeba zatímne upravit poměry účastníků takovým způsobem, jakým navrhuje stěžovatelka.

[10] Stěžovatelka tvrdí, že hrozí vážná újma na jejím vlastnickém právu, které využívá k tomu, aby zajistila bydlení svým rodinným příslušníkům. Provoz tenisového hřiště přitom narušuje pohodu jejich bydlení. Předběžným opatřením se fakticky domáhá toho, aby bylo na stavbu tenisové hřiště nahlíženo jako na nepovolenou, resp. aby jej třetí osoby nemohly užívat. Takový nárok ovšem přesahuje rozsah toho, čeho by vůbec mohla stěžovatelka v případě jí příznivého rozhodnutí ve věci v tomto řízení dosáhnout. Předmětem tohoto řízení je otázka, zda je nezákonným zásahem, jestliže žalovaný nezačal řízení o odstranění stavby z moci úřední. Nejvíce, čeho se stěžovatelka může domoci, je shledání nezákonného zásahu a nařízení žalovanému zahájit řízení o odstranění stavby. Stěžovatelka se však *předběžně* domáhá toho, aby kasační soud třetím osobám

rovnou zakázal užívání stavby; tedy domáhá se svým návrhem více, než čeho může vůbec dosáhnout rozhodnutím *o věci samé*. To popírá smysl a účel předběžného opatření.

[11] Předběžné opatření lze vydat pouze ve výjimečných případech. Zásadně nelze vydat předběžné opatření, jehož obsah by byl totožný s rozhodnutím ve věci samé (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. 3. 2021, č. j. 6 Cmo 68/2021 - 31, nebo ze dne 16. 6. 1995, sp. zn. 3 Cmo 1592/94). Tím spíše nelze vydat předběžné opatření, které předvídá výsledek nejen rozhodnutí o nezákonném zásahu, ale také výsledek následného potenciálně zahájeného řízení o odstranění stavby.

[12] Nejvyšší správní soud tedy neshledal dostatečnou přímou návaznost mezi poměry, jejichž zatímní úpravy se stěžovatelka domáhá, a předmětem řízení o kasační stížnosti, resp. předmětem řízení před správními orgány. Stěžovatelkou tvrzená potřeba zatímně upravit její poměry nemá dostatečnou souvislost s předmětem řízení, neboť zamýšleného stavu není možné dosáhnout ani meritorním rozhodnutím. Její návrh na vydání předběžného opatření tak zamítl.

[13] Vzhledem k tomu, že podání návrhu na vydání předběžného opatření podléhá dle položky 5 sazebníku poplatků, který je přílohou zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, poplatkové povinnosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení. Soudní poplatek ve výši 1 000 Kč je možno uhradit v hotovosti na podkladně soudu anebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703 – 46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno, závazný variabilní symbol pro identifikaci platby: **1010411424**. V případě včasného nezaplacení pohledávky bude tuto pohledávku vymáhat celní úřad.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. června 2024

Ivo Pospíšil
předseda senátu